

Obsah.

I. Základy namáhání periodicky působícími silami.

1. Všeobecné otázky spojené s navrhováním základů	5
2. Předběžné navrhování a výpočet základů	7
Základní pravidlo při navrhování základů	8
Velikost dovolených výchylek	9
Návrh a způsob výpočtu základu	10
Postup výpočtu frekvence volného kmitání základu	11
3. Posuvný harmonický pohyb s jedním stupněm volnosti	12
Vyvození základní diferenciální rovnice pohybu	12
Řešení diferenciální rovnice pohybu	13
Tlumicí konstanty	14
Vybuzené kmitání	16
Celková síla přenášená do okolí	18
Rozbor výpočtů	18
4. Posuvný pohyb s větším počtem stupňů volnosti	20
5. Grafické řešení frekvence volného kmitání	24
6. Výběr elastického uložení a jeho vliv na tvar základu	28
Rázy	30
Periodicky se měnící síly	31
Pasivní uložení	40
7. Všeobecné pokyny pro stavbu železobetonových základů	44
8. Budící síly a momenty	47
Stroje rotační	47
Stroje pístové	47
Vliv tlaku plynu ve válci	48
Krouticí moment od zrychlujících sil posuvných hmot	54
Stroj jednoválcový	55
Řadové stroje víceválcové, jsou-li všechna zalomení stejná a tvoří-li pravidelnou hvězdicí	59
Řadové stroje s různě velkými válci	63
9. Druhy elastických uložení	65
Uložení bezprostředně na půdu	65
Korkové a pístěnné desky	67
Gumové desky a válečky	68
Ocelové pružiny	76
Piloty	82
10. Stanovení elastických konstant uložení a momentů setrvačnosti	85
Elastický střed a osy uložení	85
Elastické konstanty uložení	86
Momenty setrvačnosti základu	89
11. Výpočet frekvence volného kmitání symetrického základu	90
12. Výpočet frekvence podle Rausche	95
13. Přibližný výpočet frekvence základu	99
14. Výchylky a síly přenášené do okolí	102
Výpočet podle odstavce 11	103
Výpočet podle Rausche	104
Síla libovolného směru	105
15. Výpočet pevnosti základu a uložení	106
Namáhání uložení	107
Namáhání základu	109
1. oddělená část je pravidelné těleso	110
2. oddělená část je nepravidelné těleso	111
16. Dimensování průřezů a deformace železobetonového základu	114
Průřezy namáhané tahem	115

Prostý tlak	116
Prostý ohyb	116
Deformace železobetonových konstrukcí	120
17. Příklady výpočtu základů	121
a) Základ uložený na šroubových pružinách	121
b) Příklad výpočtu pneumatického bucharu, váha beranu 1500 kg	127
c) Základ malého rychloběžného motoru, uloženého přímo na půdě	132
d) Uložení 6válcového Diesselova motoru přímo na šroubových pružinách	133
e) Základy brzdící stanice uložené na šroubových pružinách	134
f) Základ 5válcového Diesselova motoru $N = 350 \text{ HP}$ $n = 428 \text{ 1/min}$	139
g) Uložení elektromagnetického pulsátoru na gumových válečkách	153
h) Lehký vybraný základ 6válcového Diesselova motoru podle obr. 21	154
i) Základ pomaloběžného dvojitého kompresoru	155
18. Elastické konstanty uložení základu na různě tuhých pružinách	156
Elastické konstanty	157
Frekvence volného kmitání pro případ $h = 0$	158
Vliv polohy pružin na frekvenci	160
Základy zavěšené na pružinách	161
Základ i uložení libovolného tvaru	162
19. Prostorový pohyb základu s tlumením	163
Tlumicí konstanty	164
Diferenciální rovnice rovinného pohybu	165
Prostorový pohyb	166
Symetrický základ a uložení proti sobě posunuté	168
Nesymetrický základ	170
Řešení vyvozených diferenciálních rovnic	171
Příklady stanovení charakteristických rovnic pro výpočet frekvence	173
Větší počet základů na společné de ce	174
20. Numerické řešení rovnic vyššího stupně	175
Řešení charakteristických rovnic netlumeného kmitání (kořeny jsou reálná čísla)	175
Kmitání s uvažováním tlumení (komplexní kořeny)	178

II. Základy namáhané rázovými silami

21. Ráz, jehož účinek trvá jen krátkou dobu	182
Ráz centrický	182
Ráz excentrický	184
Vliv tlumení při použití umělých tlumičů	185
22. Výpočet a návrh základů pro buchary	189
Účinnost rázu a dovolené namáhání betonu pod kovadlinou	190
Velikost výchylek a sil přenášených do okolí	192
Výpočet namáhání základu a výztužných želez	193
23. Váha základu a její minimální hodnota	195
Výpočet váhy a výchylky základu	195
Minimální váha základu je-li kovadlina spojena se základem pevně	197
Kovadlina uložená na základu pružně	198
24. Volba a výpočet frekvence volného kmitání	199
25. Velikost přenášené síly při nenáhlém rázu	201

III. Umělé tlumiče kmitů.

Tlumení kmitů vhodnou volbou uložení	205
Gumové nárazníky k omezení nebezpečných kmitů	206
Hydraulické tlumiče	208
Resonanční tlumiče	211
Nejčastěji používané označení	216
Seznam literatury	217